

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 787/2023
06.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Иван Ђаловић, адвокат из ..., против туженог ББ, као предузетника, власника Агенције за консултантске активности „МАХ Т“ у Горњем Милановцу, чији је пуномоћник Миодраг Нешковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3621/21 од 21.10.2022. године, у седници већа одржаној 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3621/21 од 21.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П1 137/21 од 20.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење о престанку радног односа број ../2016 од 27.06.2016. године туженог ББ ПР Агенција за консултантске активности „МАХ Т“ Горњи Милановац и да се тужилци признају сва права из радног односа, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да тужилци услед незаконитог престанка радног односа исплати на име накнаде штете износ од 280.915,00 динара, који одговара износу од 10 зарада, а који износ би тужилца остварила да је била на раду код туженог са затезном каматом од дана пресуђења па до коначне исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужилца да туженом плати трошкове парничног поступка у износу од 312.280,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3621/21 од 21.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој накнади трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог од 01.06.2015. године, с тим што није била пријављена све до 01.09.2015. године када је са туженим закључила уговор о раду на неодређено време на радном месту ..., са седмим степеном стручне спреме ... профила. Уговором о раду је одређено да ће тужила као запослена обављати све послове по налогу послодавца у оквиру своје професионалне оспособљености. Спорним решењем број ./2016 од 27.06.2016. године, тужили је отказан уговор о раду закључен 28.08.2015. године, због тога што је услед економских промена, (смањење обима посла) престала потреба за обављањем послова на којима запослена ради, а не може да јој се обезбеди нека од мера за запошљавање код послодавца. Тужили је престао радни однос закључно са 27.06.2016. године и у радном односу код послодавца је провела 9 месеци и 27 дана, те како нема годину дана навршеног радног стажа код послодавца, отпремнина јој није обрачуната. Решење је засновано на одредбама члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду са образложењем да су послодавац ББ и тужила као запослена закључили Уговор о раду дана 28.08.2015. године за обављање послова за којима је престала потреба услед економских промена код послодавца и смањења обима посла. Послодавац запосленој није могао да обезбеди други посао који одговара њеној стручној спреми код послодавца, нити је било послова који би могли да јој се понуде у нижем степену стручне спреме за њено занимање, као ни преквалификација за обављање других послова или скраћено радно време. Наведено решење тужила је примила 29.06.2016. године. Тужени је у периоду од 01.07.2015. године до 27.06.2016. године имао два запослена и то туженог као власника агенције и тужилу. Према налазу вештака економско-финансијске струке код туженог је у 2016. години у односу на 2015. годину дошло до пада прихода обима пословања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног суда правилно су нижестепени судови одбили тужбени захтев, налазећи да је оспорено решење законито са становишта постојања оправданог разлога за отказ.

Разлози ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права нису основани.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају у Агенције за консултантске активности „МАХ Т“, чији је власник тужени као предузетник и која ради стицања добити обавља делатност пружања услуга и посредовања, имала је само два запослена и то туженог, као власника агенције и носиоца делатности и тужиљу као запослену на пословима У ситуацији смањења обима посла с обзиром да је дошло до пада прихода и обима пословања, тужени је као власник овлашћен да регулише радно-правни статус свом једином запосленом на начин како је то учинио оспореним решењем, без обавезе да претходно доноси било какве акте у погледу оглашавања тужиље технолошким вишком с обзиром да је за радом тужиље, као једином запосленом уз власника престала потреба. Тужени је вршење послова које је тужиља обављала преузео на себе, а у складу са правом послодавца да према својим потребама у циљу рационализације у уштеде и у складу са својом пословном политиком самостално одреди начин на који ће организовати процес рада, па таквим поступањем туженог нису злоупотребљена права на штету тужиље. Стога, супротно указивању ревидента у конкретном случају није дошло до злоупотребе права од стране туженог у поступку рационализације броја запослених, с обзиром да је послове тужиље преузео тужени, а што све спада у домен оцене целисходности рационализације и организационих промена и није у домену овлашћења суда у овом поступку, у коме је оцењена законитост оспореног решења са становишта законите процедуре и оправданог разлога за отказ. Због тога су и неосновани наводи ревидента о погрешној примени материјалног права.

Из напред наведених разлога на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**